

Σκεπτικό του Συμβουλίου: Θέση (ΕΕ) αριθ. 9/2015 του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση ενόψει της έκδοσης της οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60 /ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70 /ΕΚ της Επιτροπής

(2015/C 187/02)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 7 Φεβρουαρίου 2013, η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη αποτελούμενη από δύο στοιχεία:

- πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (οδηγία AML) ⁽¹⁾,
- πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί των πληροφοριών που συνοδεύουν τις μεταφορές χρηματικών ποσών (κανονισμός AML) ⁽²⁾.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση κατά τη σύνοδο της ολομέλειας της 11ης Μαρτίου 2014.

Η Ομάδα «Χρηματοοικονομικές Υπηρεσίες» εξέτασε τον προτεινόμενο κανονισμό και οδηγία στη διάρκεια είκοσι τεσσάρων συνεδριάσεων και υπό διαφορετικές Προεδρίες.

Το Δεκέμβριο 2014 επετεύχθη τελικός συμβιβασμός με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για την οδηγία και για τον κανονισμό, με αποτέλεσμα την ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων σχετικά με τους δύο φακέλους. Κατά τον τριμερή διάλογο της 16ης Δεκεμβρίου 2014 επετεύχθη προσωρινή συμφωνία μεταξύ των συννομοθετών με σκοπό την έγκαιρη συμφωνία σε δεύτερη ανάγνωση.

Στις 27 Ιανουαρίου 2015, η επιτροπή οικονομικής και νομισματικής πολιτικής (ECON) και η επιτροπή ατομικών ελευθεριών, δικαιოსύνης και εσωτερικών υποθέσεων (LIBE) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ενέκριναν το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων που διεξήχθησαν στα πλαίσια του τριμερούς διαλόγου. Στις 29 Ιανουαρίου 2015, οι πρόεδροι των εν λόγω επιτροπών απεύθυναν επιστολή προς την Προεδρία όπου αναφέρεται ότι, σε περίπτωση που το Συμβούλιο διαβίβασε επίσημα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τη θέση του όπως περιλαμβάνεται στο παράρτημα της εν λόγω επιστολής, οι ίδιοι θα εισηγηθούν στην ολομέλεια να αποδεχθεί τη θέση του Συμβουλίου χωρίς τροπολογίες. ⁽³⁾

Στις 10 Φεβρουαρίου 2015, το Συμβούλιο κατέληξε σε πολιτική συμφωνία επί των αναθεωρημένων κειμένων.

Λαμβάνοντας υπόψη την προαναφερθείσα συμφωνία και μετά την αναθεώρηση από τους Γλωσσομαθείς Νομικούς, το Συμβούλιο καθόρισε τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση στις 20 Απριλίου 2015, σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία που ορίζει το άρθρο 294 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

Τα τρία θεσμικά όργανα εξέτασαν την οδηγία και τον κανονισμό περί καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ως ενιαία δέσμη. Συνεπώς, εγκρίθηκε και για τις δύο πράξεις το ίδιο σκεπτικό του Συμβουλίου.

II. ΣΤΟΧΟΣ

Η Επιτροπή ενέκρινε την πρόταση οδηγίας περί καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML) προκειμένου να επικαιροποιηθεί και να βελτιωθεί η υφιστάμενη 3η οδηγία AML της ΕΕ, ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η άμυνα της ΕΕ έναντι της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και με σκοπό την εξασφάλιση ενός χρηματοπιστωτικού συστήματος που να είναι υγιές, ολοκληρωμένο και σταθερό. Οι κυριότεροι στόχοι των προτεινόμενων μέτρων είναι οι εξής:

- η προστασία των κοινωνικών συμφερόντων από την εγκληματικότητα και τις τρομοκρατικές πράξεις,
- η συμβολή στη χρηματοπιστωτική σταθερότητα με την προστασία της ευρωστίας, της εύρυθμης λειτουργίας και της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος,

⁽¹⁾ έγγρ. 6231/13

⁽²⁾ έγγρ. 6230/13

⁽³⁾ έγγρ. 5748/15 ADD1

- η διασφάλιση της οικονομικής ευημερίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την εξασφάλιση αποτελεσματικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος, και
- η ενίσχυση της εσωτερικής αγοράς, με τη μείωση της πολυπλοκότητας των διασυνοριακών συναλλαγών.

Οι στόχοι αυτοί θα επιτευχθούν μέσω:

- της διασφάλισης συνεκτικότητας μεταξύ της προσέγγισης της ΕΕ και της προσέγγισης σε διεθνές επίπεδο, ειδικότερα δε ευθυγράμμιση με τις πιο πρόσφατες (Φεβρουάριος 2012) συστάσεις της Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF)
- της διασφάλισης συνεκτικότητας μεταξύ των εθνικών κανόνων, καθώς και ευελιξίας στην εφαρμογή τους, και
- της διασφάλισης ότι οι κανόνες είναι επικεντρωμένοι στον κίνδυνο και προσαρμοσμένοι ώστε να αντιμετωπίζουν τις νεοεμφανιζόμενες απειλές.

Σκοπός του κανονισμού περί καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (AML) ο οποίος εκδόθηκε ταυτόχρονα με την αντίστοιχη οδηγία, είναι να επικαιροποιηθεί και να αναθεωρηθεί ο υφιστάμενος 3ος κανονισμός AML κατά τρόπον ώστε να βελτιωθεί η ιχνηλασιμότητα των πληρωμών και να διασφαλιστεί ότι το πλαίσιο της ΕΕ εξακολουθεί να συνάδει πλήρως με τα διεθνή πρότυπα (συστάσεις FATF).

III. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΕ ΠΡΩΤΗ ΑΝΑΓΝΩΣΗ

Οι τροποποιήσεις του Συμβουλίου αποσκοπούν στην ενίσχυση της άμυνας της ΕΕ έναντι της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας διασφαλίζοντας παράλληλα συνοχή με την ακολουθούμενη διεθνώς προσέγγιση, και δη τις συστάσεις της FATF. Σε ορισμένα θέματα, οι νέοι κανόνες της ΕΕ επεκτείνουν τις απαιτήσεις της FATF και παρέχουν πρόσθετες διασφαλίσεις.

Όσον αφορά τις υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών υψηλότερου κινδύνου, η οδηγία απαιτεί από τους παρόχους των υπηρεσιών δέουσα επιμέλεια για συναλλαγές ύψους €2 000 και άνω. Με εξαίρεση τα καζίνο, τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να εξαιρούν υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών από ορισμένες ή όλες τις απαιτήσεις, σε αυστηρά περιορισμένες και δικαιολογημένες περιπτώσεις. Οι εξαιρέσεις αυτές θα αποτελούν αντικείμενο κατάλληλης εκτίμησης κινδύνου.

Επιπλέον, σε ορισμένες αποδεδειγμένα χαμηλού κινδύνου περιπτώσεις και υπό αυστηρούς όρους μείωσης του κινδύνου, είναι σκόπιμο να μπορούν τα κράτη μέλη να εξαιρούν τα προϊόντα ηλεκτρονικού χρήματος από ορισμένα μέτρα δέουσας επιμέλειας ως προς τον πελάτη.

Η οδηγία εφαρμόζει μια προσέγγιση βάσει κινδύνου για την καλύτερη στόχευση των κινδύνων. Η σημασία μιας υπερεθνικής προσέγγισης για την εκτίμηση των κινδύνων έχει αναγνωριστεί σε διεθνές επίπεδο. Επειδή η Επιτροπή είναι σε θέση να εξετάζει συγκεκριμένες διασυνοριακές απειλές, της έχει ανατεθεί και η ευθύνη συντονισμού της εκτίμησης των κινδύνων που συνεπάγονται για την εσωτερική αγορά η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας και που σχετίζονται με διασυνοριακές δραστηριότητες.

Όσον αφορά την αντιμετώπιση πολιτικώς εκτεθειμένων προσώπων, η οδηγία δεν κάνει διάκριση ανάμεσα σε πρόσωπα που ασκούν ή άσκησαν σημαντικό δημόσιο λειτουργήμα στην ημεδαπή και όσα ασκούν ή άσκησαν τέτοια καθήκοντα στην αλλοδαπή.

Σύμφωνα με την οδηγία, οι πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο όσον αφορά εταιρικές και άλλες νομικές οντότητες θα πρέπει να φυλάσσονται σε κεντρικό μητρώο σε κάθε κράτος μέλος. Τα κράτη μέλη που το επιθυμούν μπορούν να χρησιμοποιούν δημόσιο μητρώο. Οι πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο θα διατίθενται στις αρμόδιες αρχές και στις μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών και στις υπόχρεες οντότητες, στο πλαίσιο της εφαρμογής μέτρων δέουσας επιμέλειας για τον πελάτη. Η οδηγία δίνει επίσης τη δυνατότητα σε πρόσωπα ή οργανισμούς οι οποίοι μπορούν να αποδείξουν έννομο συμφέρον να έχουν πρόσβαση τουλάχιστον στις εξής πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο: το όνομά του, το μήνα και το έτος γέννησης, την εθνικότητα και τη χώρα διαμονής, καθώς και το είδος και την έκταση των δικαιωμάτων που κατέχει. Ως προς τα καταπιστεύματα, η εγγραφή των πληροφοριών περί των πραγματικών δικαιούχων σε κεντρικό μητρώο θα χρησιμοποιείται όταν το καταπίστευμα έχει φορολογικές συνέπειες.

Ως προς τις κυρώσεις, το κείμενο προβλέπει ανώτατες διοικητικές χρηματικές κυρώσεις που ανέρχονται, κατ' ελάχιστον, είτε στο διπλάσιο του ποσού του κέρδους που προήλθε από την παράβαση, εφόσον το κέρδος μπορεί να προσδιοριστεί, είτε σε τουλάχιστον 1 εκατομμύριο €. Όσον αφορά παραβάσεις στις οποίες εμπλέκονται πιστωτικά ή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, το κείμενο προβλέπει:

- μέγιστο χρηματικό πρόστιμο τουλάχιστον 5 εκατομμυρίων EUR ή 10 % του συνολικού ετήσιου κύκλου εργασιών εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο,
- μέγιστο χρηματικό πρόστιμο τουλάχιστον 5 εκατομμυρίων EUR εάν πρόκειται για φυσικό πρόσωπο.

Οι διατάξεις περί κυρώσεων του κανονισμού έχουν ευθυγραμμιστεί με τις αντίστοιχες της οδηγίας.

Για να προστατευθεί η εύρυθμη λειτουργία του χρηματοπιστωτικού συστήματος της ΕΕ και της εσωτερικής αγοράς από τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, η Επιτροπή θα προσδιορίσει, μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, τις δικαιοδοσίες τρίτων χωρών οι οποίες παρουσιάζουν στρατηγικές ανεπάρκειες στα εθνικά καθεστώτα καταπολέμησης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

Η πλήρης ιχνηλασιμότητα των μεταφορών χρηματικών ποσών μπορεί να αποτελέσει ιδιαίτερα σημαντικό και πολύτιμο εργαλείο για την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διερεύνηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Εδώ περιλαμβάνεται η απαίτηση διαβίβασης πληροφοριών για τον δικαιούχο σε περίπτωση μεταφοράς χρηματικών ποσών. Δυνάμει του κανονισμού, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, η Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων και η Ευρωπαϊκή Αρχή Κινητών Αξιών και Αγορών κοινοποιούν κατευθυντήριες γραμμές προς τις αρμόδιες αρχές και τους παρόχους υπηρεσιών πληρωμών σχετικά με τα ληπτέα μέτρα σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, ιδίως όσον αφορά τη μεταφορά χρηματικών ποσών χωρίς (ή με ελλιπή) στοιχεία του πληρωτή ή του δικαιούχου.

Επιπροσθέτως, τόσο στην οδηγία όσο και στον κανονισμό έχουν επέλθει τροποποιήσεις ώστε να εξασφαλιστεί ότι η ευθυγράμμιση με τις συστάσεις της FATF πραγματοποιείται με πλήρη σεβασμό της ενωσιακής νομοθεσίας, ιδίως σε ό,τι αφορά την ενωσιακή νομοθεσία για την προστασία των δεδομένων και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα μπορούσε να δεχθεί τις αλλαγές αυτές.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση απηχεί τη συμβιβαστική λύση που επετεύχθη κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ Συμβουλίου και Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, με την υποστήριξη της Επιτροπής.

Η συμβιβαστική αυτή λύση επιβεβαιώθηκε με επιστολή των Προέδρων των επιτροπών ECON και LIBE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προς την Προεδρία με ημερομηνία 29 Ιανουαρίου 2015. Εν συνεχεία επικυρώθηκε από το Συμβούλιο Γενικών Υποθέσεων στις 10 Φεβρουαρίου 2015 μέσω της έγκρισης της πολιτικής συμφωνίας.

Το Συμβούλιο πιστεύει ότι η θέση του σε πρώτη ανάγνωση αποτελεί ισορροπημένη δέσμη και ότι η έκδοση της νέας οδηγίας και του νέου κανονισμού θα συμβάλει σημαντικά στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας στην Ένωση.
